

Nieuwe vondsten voor de Nederlandsche Coleopteren-fauna, XVIII.

561. *Atheta fungi* GRAV., var. *orbata*. ER. wordt, zoowel door FAUVEL alsook door REITTER, als zoodanig beschouwd. GANGLBAUER (Die Käfer von Mitteleuropa II, 1895, blz. 158) daarentegen zegt, dat de door O. SCHNEIDER op Borkum gevangen exemplaren volkomen den indruk maken van eene zelfstandige soort te zijn. Zij is fijn en weinig dicht behaard, steeds glanzig zwart; de dekschilden bruin; de sprieten gewoonlijk geheel pekbruin, het 1^e lid altijd zwart; tasters en pooten bruingeel. Behalve door de donkere sprieten is zij van *fungi* onderscheiden door het sterk verdikte eerste sprietlid, het minder korte, naar voren meer versmalde halschild en door de krachtige en veel minder dichte bestippeling der voorste tergiten. Ook is het 5^e onbedekte tergiet niet langer dan het 4^e, bij *fungi* daarentegen veel langer. Bij *A. fungi* zijn de sprieten geelrood of bruinachtig, maar dan aan den wortel roodgeel; de dekschilden kastanjebruin of geelbruin; kop en halsschild zwart, overigens is het lichaam glanzig bruinzwart; exemplaren met geelbruine dekschilden, welke aan het schildje donkerder zijn, zijn a. *nigriceps* HEER. Lengte $2\frac{1}{2}$ mm. Volgens SHARP in Engeland uitsluitend op zandige plaatsen langs de zeekust. In Nederland eveneens langs de zeekust, maar ook langs oevers van rivieren en plassen.

566bis. *Atheta hodierna* SHARP (*vicina* KR.) (zie *A. zosteræ* THOMS.; synon. *hodierna* SHARP) wordt door GANGLBAUER en REITTER als eene goede soort beschouwd, welke zich van *zosteræ* onderscheidt, doordat het 5^e tot 10^e sprietlid niet breeder dan lang, bij *zosteræ* daarentegen duidelijk breeder dan lang is. Overigens gelijkt zij op *zosteræ*, doch is iets grooter en heeft iets langere sprieten. Zwart; de dekschilden zeldzamer zwartbruin; de pooten lichter bruin. Kop breeder en korter, bij het ♂ met een duidelijken langsindruk. Lengte 2 mm. Zeldzamer dan *A. zosteræ* THOMS. (*nigra* KR.).

569bis. *Atheta arenicola* THOMS. (*germana* SHARP) (in de Col. Neerl. I, blz. 206 als: *A. celata* ER. (synon. *germana* SHARP)) wordt door GANGLBAUER en REITTER als eene goede soort beschouwd. Het lichaam is meer gedrongen dan bij

celata; zwart; sprieten eenkleurig, krachtiger; pooten bruin-geel; bij *celata* zijn de dekschilden veelal donkerbruin en hebben de sprieten een roodbruinen wortel. Bij het ♂ is de kop duidelijk ingedrukt, niet bij *celata*. Lengte $1\frac{1}{2}$ mm. Zeldzamer dan *celata*.

601bis. *Atheta* (*Alaobia*) *scapularis* SAHLBG. REITTER beschouwt *Alaobia* THOMS. als een afzonderlijk genus, dat zich van *Atheta* onderscheidt doordat, evenals bij *Sipalia* en *Tomoglossa*, de fijne neerliggende beharing van het halsschild overal gewoon, van voren naar achteren gericht is, terwijl deze bij *Atheta* en ook bij *Thamiaraea*, *Schistoglossa* en *Gnypta* overal in de breedte, of schuin, van binnen naar buiten, gericht is, waarbij eene scheiding over het midden duidelijk zichtbaar blijft.

626. *Atheta* (*Gcostiba*) *circellaris* GRAV. (*inquinalis* MANNH., *contigua* STEPH., *rufescens* STEPH.) wordt door REITTER tot een afzonderlijk genus: *Sipalia* MULS. et REY (*Gcostiba* THOMS.) gerekend. Het is gemakkelijk van *Atheta* te onderscheiden door de sterk verkorte dekschilden en vooral door de gewone, naar achteren gerichte beharing van het halsschild. GANGLBAUER brengt *Sipalia* MULS & REY, met verscheidene soorten (maar niet met *circellaris* GRAV.), als een sub-genus, tot het genus *Leptusa* KR.

640. *Atheta languida* ER. en *A. longicollis* MULS. et REY zijn, ook volgens REITTER, twee goede soorten. *A. longicollis* gelijkt op *languida*, doch is kleiner en slanker, het halsschild veelal iets langer dan breed toeschijnend. Kop bij het ♂ ongeveer zoo breed als het halsschild; de dekschilden langer. Sprieten naar het uiteinde merkbaar verdikt en de voorlaatste leedjes niet langer dan breed; bij *languida* slanker, de voorlaatste leedjes merkbaar langer dan breed; ook is hier de kop smaller dan het halsschild, nagenoeg vierkant; het halsschild even lang als breed, smaller dan de dekschilden, welke iets langer dan het halsschild en niet volkomen zoo lang als te zamen breed zijn. Lengte $3\frac{1}{5}$ — $3\frac{3}{5}$ mm., bij *A. languida* 4 — ruim $4\frac{1}{3}$ mm. *A. longicollis* is zeer verbreid, o. a., in aantal, uit aanspoelsel van den IJssel bij Velp en van de Maas bij Steyl (Limb.), Dec.—Jan. *A. languida* is

uiterst zeldzaam, en, behalve bij Breda, nog bij den Bosch, Winterswijk, Brummen en Leeuwen (Gelderl.) gevangen.

823. *Philonthus chalcus* STEPH. Pater E. WASMANN ving bij Aalbeek (Limburg) een exemplaar, bij hetwelk de middelste der drie stippen, aan weerszijden op de schijf van het halsschild, ontbreekt. Het exemplaar werd, met dank, voor mijne collectie aangeboden. Het komt meermalen voor, dat, hetzij op de rechter-, of wel op de linkerhelft van het halsschild, een der stippen ontbreekt, maar zoo volkomen symmetrisch is wel zeldzaam te noemen.

2558. *Ochrosis salicariae* PAYK. a. *picicollis* WEISE. Van deze werd door den heer P. VAN DER WIEL in Maart een exemplaar bij Leeuwen (Geld.) gevangen en welwillend voor mijne collectie aangeboden.

2788. *Sitona tibialis* HERBST. Zeer kleine exemplaren duiden op *ambiguus* GYLLH.

2791. *Sitona cylindricollis* FÄHRIS. Exemplaren uit Nederland, die ik zag, behooren allen tot a. *varians* DESBR., bij welke de dekschilden bruin- en grijs-vlekkig beschubd zijn. Het type is wit-vlekkig beschubd, de a. *molitor* FAUST (niet incl.) geheel wit beschubd.

2794. *Sitona lateralis* GYLLH. (*suturalis* STEPH.) heet bij REITTER: *suturalis* STEPH.; *lateralis* GYLLH. wordt bij hem geduid op exemplaren, bij welke de oogen meer uitpuilen (bij het type vlak) en het halsschild minstens zoo lang is als breed (bij Arnhem — wijlen v. MEDENBACH DE ROOY).

2795. *Sitona lineatus* L. Terwijl gewoonlijk tusschen het schubkleed op de dekschilden uiterst kleine, fijne, korte, nagenoeg neerliggende haartjes voorhanden zijn, welke ten minste naar het uiteinde in profiel zijn te zien, zijn bij var. *stricticollis* DESBR. die fijne haren talrijker en duidelijker, terwijl het schubkleed wat meer of minder gereduceerd is (bij Bergen-op-Zoom). Bij var. *oculatus* DESBR. puilen de oogen wat meer uit, zijn de oogwimpers wat duidelijker en is het halsschild nagenoeg in het midden het breedst; ook vertoonen de schubjes der dekschilden een duidelijken metaalgans en zijn de tusschengelegen haartjes weinig zichtbaar (bij Goor — HAITINK).

2796. *Sitona sulcifrons* THUNB. Exemplaren met geheel

roode pooten zijn a. *campestris* OLIV.; ik bezit exemplaren uit Steenwijk, Goor en Bunde (bij Maastricht).

2812. *Phytonomus nigrirostris* FABR. Exemplaren met roodbruine dekschilden (niet immatuur) zijn: a. *Stierlini* CAP.

2862. *Erirrhinus bimaculatus* F. Bij var. *subcostatus* MOTSCH. zijn de afwisselende tusschenruimten op de dekschilden iets meer verheven dan de andere; ik bezit een exemplaar uit Limmel bij Maastricht (MAURISSEN). Bij var. *Fridvaldszkyi* TOURN. zijn de afwisselende tusschenruimten dichter streepachtig behaard; zeldzamer dan het type.

2881. *Acalyptus carpini* F. Donkere exemplaren met goudgeelachtige beharing zijn a. *sericeus* GYLL. (bij Maarsbergen). Bij a. *alpinus* VILLA (*rufipennis* GYLL.) vertoonen de geelbruine dekschilden een smallen zwartachtigen langszoom aan de zijden en zijn zij ook langs den naad meer of minder breed zwartachtig of iets donkerder; zeldzaam.

2885. *Rhynchaenus (Orchestes) rufus* SCHRANK. Volgens REITTER is bij var. *haematitius* GERM. de onderzijde zwart (niet zeldzaam); soms is alleen het uiteinde van het achterlijf rood, of wel is de onderzijde geheel rood, of alleen de borst donker (type).

2886. *Rhynchaenus (Orchestes) alui* L. REITTER noemt de navolgende kleur-aberraties. Wanneer de breede gemeenschappelijke zwarte vlek achter het midden op de schijf der dekschilden in twee vlekken opgelost is: a. *4-maculatus* GERH. Wanneer de vlek achter de basis ontbreekt: a. *bimaculatus* SCHILSKY (niet inl.). Wanneer die twee vlekken tot een donkere veeg met elkaar verbonden zijn: a. *connatus* GERH. (niet inl.) of wanneer de a. als bij het type gekleurd is, maar het halsschild ook een zwarte vlek heeft: a. *maculicollis* SCHILSKY. Het door mij genoemde ras *saltator* FOURCR. (*ferrugineus* MARSH., *melanocephalus* OLIV.) wordt door REITTER als eene samenvoeging van twee verschillende ab. c. beschouwd, en wel van a. *melanocephalus* MARSH. met eenkleurig roode dekschilden en zwarten kop en van a. *saltator* GEOFFR. (niet inl.), bij welke ook de kop rood is.

2952. *Tychius quinquepunctatus* L. Exemplaren, bij welke de schoudervlek en de vlek voor het uiteinde der dekschilden door de witte 5^e tusschenruimte langstrepig verbonden zijn,

zijn: a. *connexus* REITT.; ik bezit een ex. uit Utrecht (coll. GROLL).

2953. *Tychius venustus* F. a. *genistae* BOH. (zie: Col. Neerl. II, blz. 661 en noot 1)). REITTER rekent tot deze a. exemplaren, bij welke de bovenzijde eenkleurig grijs-wit is. Exemplaren, die daaraan volkomen beantwoorden, bezit ik uit Oisterwijk en Epen (Limb.). Overgangsvormen, bij welke, zoowel op het halsschild als op de dekschilden, nog de flauwe aanduiding van donkere langsbanden zichtbaar is, komen veel voor.

2976. *Stereonychus fraxini* DE GEER, ab. c. *flavoguttatus* STIERL. (*obscurus* REITT.). Hiertoe behooren de zwart of bruinzwart beschubde exemplaren, bij welke de zijden van het halsschild smal geelachtig beschubd zijn, met eene kleine gele schubjesvlek aan den naad, achter het midden der daarvóór donkere dekschilden, en van daar af naar achteren, tot aan het uiteinde met enkele verspreide gele ingestrooide schubjes; de buitenste onevene tusschenruimten met zeer kleine, in rijen geplaatste gele, schubstipjes; snuit donkerbruin; pooten bruin of roodbruin, ook wel alleen de dijen wat donkerder. Zeldzamer dan het type; de meeste exemplaren, die ik zag, waren uit Zuid-Limburg, enkele uit Rotterdam en Breda.

Den Haag.

ED. EVERTS.

Hydrilla pallustris Hb.

H. pallustris HB. 367; BARR. Brit. Lep. V, t. 219, f. 3;
pallustris HS. 292 ♀.

Caradrina TR. *pallustris* HB. (TER HAAR, pag. 199).

Hydrilla B. *pallustris* HB. (TER HAAR—KEER, pag. 239, tab. 48, fig. 10).

In den moestuin van het kasteel Weldam, gem. Markelo (O) zijn door mij in den nacht van 7 op 8 Juni 1918 3 ♂♂ van *Hydrilla pallustris* HB. gevangen en wel door middel van een 1500-kaars elektrische metaaldradlamp, speciaal opgesteld om *Heterocera* te vangen. Het succes was buitengewoon